

„Данас, 20 година од обнављања Демократске странке, Србија никада, са становишта демократских принципа и вредности, није била на вишем нивоу развоја“, ово је један од ставова у говору председника Републике и Демократске странке на прослави две деценије од обнављања деловања ове политичке организације. Недавно се могла чути оцена да Србија данас подсећа на прву деценију 20. века која се сматра златним добом српске демократије.

Колико ове оцене заиста одговарају достигнутом степену демократског развоја у Србији? Да ли данас заиста живимо у новом златном демократском добу? Вероватно да владајућа номенклатура Демократске странке верује да у нашем друштву цвета демократија. А како стварно изгледа поштовање демократских принципа, можемо видети на многобројним примерима.

Извештај ревизорске комисије, комисије за контролу монополског положаја, непоштовање тендерских процедура, недодирљивост јавних предузећа, снажно деловање партијске државе, недостатак поверења у парламент и владу, губљење демократског легитимитета, медијска блокада и недовољан утицај јавности, концентрација власти у рукама председника Републике, отворена спрега тајкунског капитала и власти, растућа корупција и рушење основних моралних вредности, све су то показатељи да смо веома далеко од златног доба демократије. Напротив, пре се може рећи да се у нашем друштву веома тешко успостављају демократске институције. И то нарочито када се сагледа укупна социјално економска ситуација, висока стопа незапослености, катастрофални учинци пљачкашке приватизације, сиромаштво и социјална деградација. За овакву неповољну ситуацију одговорност сноси и владајућа Демократска странка која ни ову прилику није искористила да искорачи из свог самообмањивачког маркетиншког круга. Зато се са правом може поставити питање шта је стварни политички и идеолошки идентитет Демократске странке.

На ову дилему покушао је да одговори председник Политичког савета ДС Драгољуб Мућуновић. „Наравно да не бежим од критике, али признајем да у странци немамо довољно дебате. Када је реч о манама, у свакој странци на власти се дешава да у њу похрле људи којима је само до власти или профита. ДС је постала веома масовна и није тако лако контролисати све аспекте њеног деловања. Због тога је и председник ДС Борис Тадић говорио о централизацији.“ Али зашто у Демократској странци нема критичког дијалога и озбиљног демократског учешћа чланства у доношењу не само кадровских већ и програмских одлука? Колика је одговорност управо Политичког савета

што странка не може да функционише као дебатни клуб већ искључиво као машинерија за одржавање на власти? Зато се и не треба чудити што су многи похрлили у владајућу странку.

Ефективна брана за овакво реалполитичко понашање не постоји јер ако је основно мерило напредовања у страначкој номенклатури постало подаништво, онда је сасвим природно што су у Демократској странци концентрисани власт и моћ у веома уском олигархијском кругу. О томе сведочи и одговор Драгољуба Мићуновића на констатацију да је јавности незамисливо да би Борис Тадић на предстојећој изборној скупштини могао да има противкандидата. Није га имао ни 2006. године. „Док је он на месту председника државе, било би илузорно тражити му конкурента за место челника странке, јер је Тадић показао успешност освајајући изборе и напредујући у популарности. С друге стране, уколико би се појавио неко ко би у странци имао већи утицај, то би значило смањивање ауторитета председника. Није спорно да ће Тадић добити највише гласова. Не могу да претпоставим да би неко други добио више гласова од њега. За сад нисам видео да неко намерава да се кандидује и покуша да замени Тадића.“

Овакав став водећег идеолога Демократске странке заиста много говори о односима унутар ове организације, јер унапред проглашавати резултате страначких избора и недодирљивост актуелног страначког вође управо представља негирање демократске процедуре. Управо се то данас дешава унутар Демократске странке чији председник концентрацијом моћи и одлучивања отвара простор за додатну олигархизацију и поништава могућност критичког и креативног дијалога како би се одредио профил владајуће странке. Она је и настала као тежња водећих интелектуалаца да се у нашем друштву створе демократске институције и афирмишу принципи правне државе. Данас се у Демократској странци готово и не чује, а и не цени превише глас водећих критичких интелектуалаца, они се третирају као нужно зло, а понекад буду окупљени, и то у време изборних кампања, како би сведочили о идејној снази Демократске странке која реално више не постоји. Сада су нека друга времена у којима нема места за људе који постављају „незгодна“ питања.

Функционери Демократске странке често је сврставају у неку врсту левог социјал-демократског центра, без обзира на то што се то у нашој политичкој пракси тешко може јасно препознати. Драгољуб Мићуновић је свестан овог програмског и идејног изазова. И у његовом одговору можемо препознати политичку хипокризију којом се служе функционери ДС: „Велика је социјална неједнакост и то наше друштво константно пуни 'електрицитетом'. Држава се и опрезно понаша према тајкунима, ствара миље у којем су они 'неговани' и 'мажени'. ДС има задатак и одговорност да помогне слојевима који су угрожени економском кризом и лошим приватизацијама.“

Србију данас води Демократска странка као стожерна странка владајуће коалиције те логично произлази да управо она „негује“ тајкуне. Говорити о лошој приватизацији у време када превладава мишљење да је реч о катастрофалним последицама приватизације спада више у домен пригодне политичке реторике него што говори о искреној намери ДС-а да се суочи са растућим социјалним незадовољством.

Прослава две деценије обнављања Демократске странке означила је врхунац њене моћи, али управо су ти тренуци прилика за критичко преиспитивање њене даље политичке и програмске оријентације и превазилажење флоскула о ДС-у као једином гаранту модернизације и европеизације Србије. Проћи ће много времена док наша земља достигне висок степен развоја демократског живота и институција, а основни предуслов је разградња партијске државе и стварање услова за критички дијалог у друштву.